

Call for papers
Norsk Selskap for 1700-tallsstudiers konferanse
Tromsø, høsten 2011

PERSISTENSER: 1700-tallet som arvtaker

Begreper som «Enlightenment» («Lumières») og «Age of Reason» er hyppig brukt om 1700-tallet. Begrepene er imidlertid under press. Det har blant annet blitt hevdet at den strenge, sekulære empirismen var en strømning med lite gjennomslag utenfor England og Frankrike, og at opplysningsfilosofenes ideer hadde liten utbredelse utover en snever elite. I skandinavisk sammenheng er det omdiskutert om vi er berettiget til å snakke om en opplysning i Norden (jf. Tore Frängsmyr, *Sökandet efter upplysningen*). Til tross for at det såkalte opplysningens århundre gjerne framstilte seg selv, og senere ble framstilt som et radikalt brudd, kan det være like relevant å studere 1700-tallet i forlengelsen av kunnskaps- og vitensformer fra de foregående århundrene. Politisk, økonomisk, medisinsk eller (natur)vitenskapelig tenkning så vel som teologiske, estetisk-kunstneriske eller filosofiske tenkemåter som inngår i vitensordenen på 1700-tallet står i en tradisjon hvor opplysning kan tolkes som renessansens klimaks, ikke bare som begynnelsen på vår egen tid eller «vårt opphav». Nøkkeltermer som «fornuft» og «kunnskap» har utvilsomt vært fylt med ulikt innhold gjennom tidene, men er det nødvendigvis slik at en 1700-tallsforfatters bruk av dem er mer gjenkjennelig for oss enn en 1600-tallsforfatters?

Konferansen oppfordrer altså til et perspektivskifte ved å vende blikket mot overgangen mellom 1600- og 1700-tallet og ved å se på kontinuitet og brudd innenfor ulike kunnskaps- og praksisfelt. Hvilke former for kunnskap finner vi på 1700-tallet dersom vi ser til siden for, eller forut for opplysningens ideer og den vitenskapelige fornuft? Hvordan var eldre tradisjoner og tenkemåter ikke bare på utsiden av det vi kan kalle «typiske 1700-talls-fenomener», hvordan var de produktive for ny kunnskap og nye praksiser?

Under mottoet «persistenser» inviteres forskere fra alle fag med interesse for 1700-tallet til å undersøke samfunnsstrukturer, kunnskapsformer og praksiser som man tradisjonelt ikke forbinder med opplysningens århundre, trekk som peker bakover i tid snarere enn framover. Her kan nevnes barokke trekk i billedkunst og musikk, heksetro og mystikk i folketro og teologi, dogmatisk rigiditet og «latinlærdom» i academia og skolevesen, vedvarende handelsmonopol og kameralisme i økonomien, absolutisme i politikken, estetisk-kunstneriske sjangre som henger igjen i gamle mønstre, m.m. Det oppfordres spesielt til innlegg som undersøker og sammenlikner f.eks. «barokke» trekk på tvers av (våre, nåtidige) disiplin- og faggrenser og/eller på tvers av geografiske grenser. Videre oppfordres forskere til å trekke fram enkeltaktører og grupper som ikke er innskrevet i «1700-tallets kanon», enten disse kan betraktes som representanter for motefenomener eller randfenomener.

Dato for konferansen, key note speakers, frist for påmelding og annen praktisk informasjon vil bli annonsert fortløpende på <http://www.ub.uit.no/1700/konf/konf.htm>.

Tromsø / Oslo / Berlin, 18. mai 2010

Styret i Norsk selskap for 1700-tallsstudier

Marie-Theres Federhofer (leder)

Brita S. Brenna (nestleder)

Randi Lise Davenport (medlem)

Stian Bones (medlem)

Michael Schmidt (kasserer)

Per Pippin Aspaas (sekretær)

Paul Wählberg (vara)